

Leiðbeining til lærarar

Føroyskt sum annaðmál

til vaksín

1. august 2025

Krøvini til lærugreinina føroyskt sum annaðmál eru ásett í námsætlanini í føroyskum sum annaðmál til vaksín, støðisundirvísing til og við 3. stig. Í hesi leiðbeiningini eru frágreiðingar um nøkur av krøvunum. Sitat úr galdandi námsætlanum eru markað við skákskrift.

Tilhoyrandi skjøl

- Námsætlan – føroyskt sum annaðmál til vaksín
- Curriculum – Faroese as a second language
- Føroyskt sum annaðmál – skipan og flokking
- Faroese as a second language – structure and classification

Innihaldsyvirlit

1. Kjarnaøki.....	3
1.1. Talaða málið	3
1.2. Skrivaða málið.....	4
1.3. Mentan og samfelag	4
2. Førløikar	5
2.1. Faklig førløikamál – A1.....	5
2.2. Faklig førløikamál – A2.....	8
2.3. Faklig førløikamál – B1	10
2.4. Faklig førløikamál – B2.....	14
3. Eftirmeting og próvtøka	17
3.1. Eftirmeting og afturboðan	17
3.2. Stigroyndir.....	17
3.3. Próvtøkur á A2	18
3.3.1. Skrivlig próvtøka á A2	18
3.3.2. Munnlig próvtøka á A2.....	18
3.4. Próvtøkur á B1.....	19
3.4.1. Skrivlig próvtøka á B1.....	19
3.4.2. Munnlig próvtøka á B1.....	20
3.5. Próvtøkur á B2.....	21
3.5.1. Skrivlig próvtøka á B2.....	21
3.5.2. Munnlig próvtøka á B2.....	22
3.5.3. Próvdøming	23

1. Kjarnaøki

Føroyskt sum annaðmál hevur trý ymisk kjarnaøki. Økini umskarast og virka fyri ein stóran part saman í undirvísingini.

- Talaða málið
- Skrivaða málið
- Mentan og samfelag

Kjarnaøkini eru saman við fakligu førleikamálunum yvirskipaði karmurin um lærugreinina føroyskt sum annaðmál, og tað er við støði í hesum, at lærarin fyrireikar, fremur og eftirmetir undirvísingina.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Undirvísing í annaðmáli eigur at byggja á eina heildarfatan av másligum førleikum, sum samantvinnar samskiftisligar, mentanarligar og kognitivar førleikar. Við støði í CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) verður dentur lagdur á menningina av fleirmælisførleikum hjá luttakarunum, har allur másligur førningur verður settur sum virðismikil. Harumframt er millumtjóðaførleikin (en. intercultural competence), t.e. førleikin at skilja, virða og samskipta við fólk úr øðrum mentanum á ein virðiligan og virknan hátt, avgerandi fyri at kunna virka í fjøltáttadum másligum og mentanarligum samanhøgum. Hesin førleikin er eins týðningarmikil og másligu førleikarnir. Undirvísingin eigur eisini at styrkja førleikan hjá luttakarunum at taka ábyrgd og virka sjálvstøðugt í læringini. Hetta verður í annaðmálshøpi nevnt virkisvald (en. agency).

Umráðandi er, at atlit verður tikið at einstaka luttakaranum og tí másliga førningi, hann hevur. Tað er týðningarmikið at hava í huga, at ikki øll hava eitt ávíst fyrstamál, og at summi kunnu hava tvey ella fleiri fyrstamál. Skilt verður ímillum fyrstamál, annaðmál og fremmandamál. Tess stinnari luttakararnir eru í fyrstamálinum, tess betri fortreytir hava tey at læra onnur mál.

1.1. Talaða málið

Kjarnaøkið talaða málið snýr seg um, at luttakararnir menna førleikarnar at lurta, skilja og tosa føroyskt. Dentur verður lagdur á samskiftisførleikar, soleiðis at luttakararnir áhaldandi betra um hegni at tosa og samskipta á føroyskum í ymiskum støðum og sosialum samanhøgum. Virkisført samskipti er í miðdeplinum, og skulu luttakararnir fáa móguleika at ognar sær so skilligan framburð sum gjørligt, samstundis sum at annaðmálsligur máltóni verður góðtíkin. Arbeitt verður við at byggja brýr millum teirra másliga førning og føroyskt.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Serliga fyrstu tíðina eigur undirvísingin at leggja dent á kommunikativa partin, so at luttakararnir kunnu ognar sær føroysk orð og hugtøk, sum stuðla undir virkisføri, t.e. funktionalitet, og luttøku í arbeiði og felagslívi. Her kann undirvísarin fyrst spyrja um, hvat luttakararnir hvør í sær hava tørv á

at læra av orðum, vendingum o.s.fr. og leggja undirvísingina til rættis eftir tí. Tað er týðningarmikið, at luttakararnir áhaldandi fáa samanborið føroysk orð og hugtøk við fyrstamálið og/ella mál, sum tey duga frammanundan. Endamálið í byrjanini er ikki at fáa so rættan framburð sum gjørligt, men eitt virkisført mál. Tí skulu luttakararnir kunna tosa við annaðmásligum máltóna, t.e. accent, um hetta ikki ávirkar virkisførið. Sum frá líður eigur størri dentur at verða lagdur á neyvvari og fjølbroyttari mál í samskiftinum.

1.2. Skrivaða málið

Kjarnaøkið skrivaða málið snýr seg um at lesa, skilja og skriva føroyskt. Skriviførleikin verður mentur við at lesa og lesiførleikin við at skriva. Luttakararnir menna og viðka um orðfeingið við at knýta nýggj orð og hugtøk til sína undanvitan. Lesitilgongdin inniber, at luttakararnir stigvíst læra at lesa og skilja einfaldar hóskaði tekstir. Í skrivitilgongdini læra luttakararnir stigvíst at skriva føroyskt við at orða seg skrivliga í ymiskum sløgum av tekstum.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Bæði lesing og skrivning eru neyðugir førleikar fyri á fullgóðan hátt at kunna virka og taka lut í samfelagnum. Øll boð og alt samskipti millum persónar og stovnar, arbeiðspláss og líknandi er skrivligt. Í føroyskum sum annaðmál eigur dentur tí at vera lagdur á ítøkiligar tekstir í samtekstum, sum luttakararnir kunnu hugsast at koma í. Samstundis er gott, um tey lesa og skriva ymisk sløg av tekstum, ið stuðla undir fatanina av málbygnaðinum – bendingarendingar, setningsbygnað o.s.fr. Hugsað eigur at vera um, at tað kann vera ein stór avbjóðing hjá summum luttakarum, m.a. teimum við lítlari ella ongari skúlagongd frammanundan, at ognar sær førleikarnar at lesa og skriva. Dentur eigur tí at verða lagdur á, at hesir luttakarar læra at lesa og skriva í tann mun, tað er neyðugt, ella har tørvur er á tí.

1.3. Mentan og samfelag

Kjarnaøkið mentan og samfelag snýr seg um fjølmentanarliga samfelagið. Undirvísingin eigur at vera skipað soleiðis, at luttakararnir ognar sær førleika at samskipta á føroyskum í ymiskum samhangum, so at tey gerast før fyri at taka lut í sosialum felagsskapum og í samfelagnum. Samfelagslig og mentanarlig viðurskipti eiga at vera partur av undirvísingini, har støði verður tikið í tí mentan og samfelagi, luttakararnir koma frá. Luttakararnir skulu samstundis læra um síni rættindi og skyldur, og hvat tað merkir at vera partur av fólkaræðinum við ávirkan og ábyrgd.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

At flyta til Føroya, læra málið og at seta seg inn í føroyska mentan og siðvenjur kann vera eitt stórt umskifti hjá luttakarunum. Samstundis hevur vitan um og innlit í føroyska samfelagið og mentan avgerandi týðning fyri integratiónstilgongdina og fyri, hvussu tey fóta sær og koma at trívast í samfelagnum. Tí er kjarnaøkið *mentan og samfelag* partur av innihaldinum í undirvísingini. Atlit

eigur at takast at umskiftinum, sum luttakararnir uppliva í hesum sambandi. Luttakararnir eiga at fáa møguleika at byggja másligar og mentanarligar brýr millum mál, mentan og samfelagsviðurskipti í Føroyum og mál og viðurskipti, sum tey kenna og hava upplivað áður.

2. Førleikar

Føroyskt sum annaðmál til vaksín hevur faklig førleikamál á fyra stigum, ið taka støði í evropeiska CEFR-stiganum. Stigini nevnast A1, A2, B1 og B2.

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

CEFR-stigin (Common European Framework of Reference for Languages) er ein skipan til at lýsa og meta um málførleikar. CEFR-stigaskipanin varð ment av Evroparáðnum við tí endamáli at skapa eina felags evropeiska skipan til málundirvísing, læring og eftirmeting.

Stigaskipanin er býtt sundur í seks stig: A1 og A2 (grundstig), B1 og B2 (ávegis), og C1 og C2 (væl ávegis), harav føroyskt sum annaðmál fevnir um fyra tey fyrstu: A1, A2, B1 og B2. Í skjalinum “Føroyskt sum annaðmál - skipan og flokking” verður nágreinað, hvussu undirvísingin í teimum fyra stigunum er skipað.

2.1. Faklig førleikamál – A1

A1 vendir sær í høvuðsheitum til allar luttakarar á byrjanarstigi í føroyskum sum annaðmál. Undirvísingin tekur støði í munnligum samskipti og skal virka við til, at luttakararnir læra at lurta, skilja og siga føroysk orð og orðingar, umframt at tey skulu lesa og skriva setningar og styttri tekstir um kend viðurskipti.

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Fyrsta stig í annaðmáls læring er at ognar sær orð og við tíðini at savna alsamt fleiri orð. Eitt ávíst orðfeingi er fortreytin fyri at kunna skilja, orða seg og samskipta á annaðmálinum.

- *at ognar sær orðfeingi við støði í vanligastu orðunum á føroyskum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Fyri at kunna skilja, tosa, lesa og skriva á einum máli krevst, at tú dugir eina ávísa mongd av orðum. Tí eru endurtøkur av orðum í ymiskum sambondum av stórum týðningi, tá ið luttakarar læra føroyskt sum annaðmál.

Týðningarmikið er at byrja við orðum í nærumhvørvinum. Byrjast kann við orðum úr skúlastovuni, orðum um familju, arbeiði, frítíð o.s.fr. So hvørt sum luttakararnir gerast stinnari, verður orðavalið

víðkað til onnur viðkomandi orð og evni/støður, sum luttakararnir kenna til og kunnu koma í. Orðfeingið verður á tann hátt víðkað eftir tørvinum hjá luttakarunum.

- *at nýta grundleggjandi gerandissetningar og -orðingar*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Undirvísingin skal skipast soleiðis, at luttakararnir læra og venja at siga vanligar og afturvendandi orðingar, gerandissetningar og hugtøk og sum frá líður duga at brúka hesi í samskiptinum við aðrar luttakarar. Dømi um útsagnir eru: "Hey!", "Góðan morgun!", "Hvussu gongur?", "Síggjast!", "Góðan dag!", "Farvæl", "Manga takk!", "Væl gagnist!", "Ger so væl!", "Takk fyri!", "Takk fyri meg!", "Orsaka!", "Alt í lagi!", "Heldur tú ikki tað?".

- *at orða spyrjandi setningar og svara við vanligum orðingum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Luttakararnir skulu læra at orða spyrjandi setningar um ymiskt, sum hevur teirra áhuga og læra at svara teimum. Tað er týðningarmikið at raðfesta hetta førleikamálið í undirvísingini, tí við regluligum og afturvendandi endurtøkum verða luttakararnir stinnari í at nýta málið og harvið eisini tryggari í samskiptinum.

Luttakararnir kunnu læra snildir sum, at tað eru tveir mátar at orða spyrjandi setningar uppá: at nýta hv-orð ella at seta sagnorð fyrst í einum setningi. Dømi um setningar: "Hvussu eitur tú?", "Hvussu gomul/gamal ert tú?", "Hvaðani ert tú?", "Hvat gert tú?", "Hvat dámar tær at gera?", "Lesur tú?", "Fert tú?", "Ert tú tyst/ur?".

- *at samskifta um kend og einfald evni treytað av, at tann, ið samskipt verður við, tosar týðiliga, seint og hjálpir til*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Samskiptið kann t.d. snúgvá seg um veðrið, árstíðir, klokku tíðir, landslag og heimland, sum luttakararnir veit nóg um, men viðhvørt manglar orð fyri. Við at tosa týðiliga og seint og eisini at endurtaka setningar kann hin samtalu-parturin geva luttakarunum orð, so tað kortini verður møguligt at samskifta.

- *at siga frá tørvi, ynskjum og kenslum við einstøkum orðum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Undirvísingin skal geva luttakarunum móguleika at siga frá, hvussu tey hava tað, hvat teimum tørvar, og hvat tey vilja, t.d. at biðja um hjálp í einum handli, boða frá sjúku ella at siga frá síni ónøgd.

Umframt at luttakararnir læra at orða hesi viðurskipti á føroyskum, eiga tey at fáa móguleika at seta orð á, hvat tey við støði í egnari mentan eru von við at bera fram av tørvm, ynskjum og kenslum.

Samstundis mugu tey læra, hvørjar óskrivaðar reglur eru viðvíkjandi hesum í Føroyum. Eitt nú, at tey m.a. á føroyskum arbeiðsplássum og í undirvísingarstøðum væl kunnu siga sína meining um eithvørt og helst skulu taka virknan lut.

Dømi um spurningar og setningar at brúka í undirvísingini í hesum høpi: "Eg eri svong/svangur", "Kann eg sleppa?", "Eg skilji ikki", "Eg eri sjúk/ur", "Eg má fara", "Kann eg fáa...?".

- *at greiða frá um seg sjálva/-n og/ella onnur við einføldum og stuttum setningum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Undirvísingin eigur at geva luttakarunum førleikar at greiða frá sær sjálvum, sínari familju og gerandisstøðum við einføldum og stuttum setningum. Hetta kunnu tey venja t.d. í samrøðum tvey og tvey, við at seta orð á ymsar viðkomandi myndir og við at endurtaka setningar úr einføldum tekstum.

Tað er tó umráðandi at hava í huga, at onkur luttakari møguliga ikki vil greiða frá um seg sjálvum og tí skal kunna greiða frá um onkran annan, t.d. ein vin ella ein fiktivan persón.

- *at lesa stuttar og einfaldar setningar í t.d. lýsingum og á uppsløgum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Talan kann bæði vera um tilgjørdar setningar í lærubókum, sum leggja dent á kend evni og gerandisstøður, men eisini uppsløg, skelti, føðingardagskort, sølulýsingar, avlýsingar vegna veður o.s.fr. At lesa og skilja tílíkar stuttar tekstir styrkir um virkisfærið hjá luttakarunum og gevur samstundis møguleika fyri at læra afturvendandi orð og setningsbygnaðir.

- *at skriva stutt boð og útfylla oyðubløð við persónligum upplýsingum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Á hesum stigi snýr skrivligi parturin seg um at venja at geva stutt skrivlig boð frá sær, eitt nú boð til ein lærara, arbeiðsfelaga ella í ávísan mun at vera partur av skrivligum samskipti. Hesin førleikin er grundleggjandi amboð fyri at kunna taka lut í ymsum høpi og mennir samstundis fatanina av muninum millum formligt og óformligt mál. Eisini skulu luttakararnir megna at útfylla oyðubløð við persónligum upplýsingum fyri at kunna avgreiða egin viðurskipti sjálvstøðugt.

- *eftir førimuni at samanbera orð og vendingar við mál, sum luttakarin dugir frammanundan*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Undirvísarin eigur at vera forvitin og spyrja um másliga førningin hjá luttakarunum fyri at gera tey tilvitað um líkleikar og munir millum málini. Hetta kunnu t.d. vera orð fyri vikudagar, mánaðir, matvørur o.s.fr. Samanbering av orðum og setningum er ein góð snild. Um tey kunnu seta eitt orð ella ein setning á øðrum málum í samband við føroyskt, kann tað gerast lættari at minnast orðini og at brúka tey í samskipti á føroyskum.

- *at umrøða og samanbera mentan og viðurskipti í landinum, har ein kemur frá, við mentan og viðurskipti í Føroyum við tí málsliga førningi, lutakararnir hevur.*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Undirvísingin eigur at lata upp fyri hesum við denti á inklusjón, virðing og tryggleika. Hetta førleikamálið snýr seg um tað innihaldsliga og kann gerast á einum blandingsmáli, har lutakararnir bæði nýta t.d. enskt og onkur føroysk orð, sum tey duga.

Lutakararnir kunnu skiftast um at seta og svara spurningum um landið, tey koma frá, og samanbera við somu viðurskipti í Føroyum. Tey kunnu eisini gera stuttar framløgur um mentanina í landinum, tey koma frá, samanborið við føroyska mentan.

2.2. Faklig førleikamál – A2

Munnliga samskiptið er framvegis í miðdeplinum, har lutakararnir læra at seta orð á ymisk kend viðurskipti. Dentur eigur at vera lagdur á at læra fleiri nýggj orð og hugtøk og at gerast stinnari í gerandismálinum. Lutakararnir eiga á hesum stigi at ognar sær førleikan at lesa og skriva stuttar og einfaldar tekstir um ítøkilig, kend viðurskipti, sum kunnu nýtast sum amboð í felagslívi og arbeiðs- og undirvísingarrhøpi.

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Her verður orðfeingið frá A1 styrkt og víðkað. Á A2 ognar lutakararnir sær samskiptisførleikar á grundstigi í føroyskum sum annaðmál, ið er haldgott støði at byggja víðari á.

- *at ognar sær fjølbroytt orðfeingi við støði í kendum samanhangum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Orðfeingið víðkast við at arbeiða miðvíst við gerandissamrøðum, tekstum og myndum, har orð ganga aftur og nýggj verða lögð afturat og sum á hesum stignum eiga at lýsa kendar samhangir á ymsan hátt. Við at knýta orðini til kendar støður, gerst tað lættari hjá lutakarunum at minnast orðini og nýta tey í nýggjum samanhangum.

- *at nýta vanligt gerandismál um ymisk viðkomandi viðurskipti*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Gerandismálið kann mennast við at lurta eftir, hyggja at og lesa og tosa um, hvat verður sagt í ymsum kendum samanhangum. Í undirvísingini kunnu realistiskar støður verða skaptar, har lutakararnir venja at samskipta um gerandisviðurskipti sum innkeyp, arbeiði, læknavitjan, frítíðarítriv og tílíkt. Umráðandi er, at lutakararnir fáa møguleika at tosa og skriva um egnar royndir og áhugamál. Hetta kann gera tey tryggari í at nýta málið í veruligum støðum.

- *at spyrja og svara við hóskaði setningum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Miðað verður eftir, at luttakararnir læra at orða spyrjandi setningar við hv-orðum ella sagnorðum fyrst í setningi og at svara við heilum setningi. Tey kunnu læra snildir, sum t.d. hvussu ein spyrjandi setningur kann broytast til svarandi setning, og hvar nýggju orðini skulu setast inn í setningin.

- *at siga frá tørvi, ynskjum og kenslum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Í mun til sama førleikamál á A1 snýr hetta førleikamálið seg um at megna at siga frá og tosa um tørv, ynski og kenslur við meiri sjálvstøðugum setningum.

Umframt at luttakararnir læra at orða hesi viðurskifti á føroyskum, eiga tey at fáa møguleika at seta orð á, hvat tey við støði í egnari mentan eru von við at bera fram av tørvum, ynskjum og kenslum. Samstundis mugu tey læra, hvørjar óskrivaðar reglur eru viðvíkjandi hesum í Føroyum. Eitt nú, at tey m.a. á føroyskum arbeiðsplássum og í undirvísingarstøðum væl kunnu siga sína meining um eitt hvørt og helst skulu taka virknan lut.

- *at samskifta um ítøkilig, kend evni úr gerandisdegunum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Á A2 eigur undirvísingin at flyta seg alsamt meira yvir í tvívegis samskifti og at leggja lunnar undir førleikan at taka virknan lut í samrøðum. Á hesum stigi er talan enn um kendan samtekst, og eiga luttakararnir at verða styðjaðir í samskiftinum.

- *at greiða frá egnari bakgrund og nærumhvørvinum við stuttum setningum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Luttakararnir skulu fáa amboð og orðfeingi til at seta orð á ymiskt í síni bakgrund og á tað, sum finst rundan um tey her í Føroyum. Eitt amboð kann vera, at tey gera eina tíðarlinju yvir t.d. lívið ella serligar hendingar. Hetta kann venjast bæði við stuttum skrivligum setningum og við stuttum munnligum framløgum umframt í samskifti í smærri bólum. Luttakararnir kunnu eisini taka lutir við at greiða frá um.

Eitt evni í sambandi við nærumhvørvið kann vera, at tey seta orð á tað, sum tey hava upplivað ella lært síðan seinast.

- *at finna ítøkiligar upplýsingar í styttri og einføldum tekstum um kendar støður*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Umframt tilgjørdar tekstir kunnu luttakararnir arbeiða við boðum, tíðindagreinum, lýsingum og vegleiðingum og læra at nýta lesisnildir til at finna ítøkiligar upplýsingar. Tey kunnu eitt nú svara ymsum spurningum, ið krevja, at tey finna ávísar upplýsingar.

- *at lesa einfaldan tekst og skilja høvuðsinnihaldið*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Her kunnu myndir stuðla undir, at luttakararnir skilja høvuðsinnihaldið. Eisini teknirøðir hóska væl, tí tær hava lítið av teksti, nógvar myndir og eina týðiliga søgugongd. Tað er hent hjá luttakarunum spakuliga at venja seg við at greiða frá høvuðsinnihaldinum í stuttum.

- *at skriva stuttar og einfaldar tekstir í gerandisligum samskiftisstøðum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Luttakararnir kunnu skriva stuttar tekstir, tey sjálv nýta til dagligt, t.d. teldupostar, innkeypsslistar, boð og skrivligt samskipti við vinfólk og familju. Tey kunnu skriva setningar við støði í dømum um, hvussu ymsir einfaldir tekstir kunnu síggja út, ella orðalistum frá undirvísara. Her læra tey eisini munin á skrift- og talumáli, hóast hesin skriftmálsstíllur er gerandisligur.

- *at seta orð á og nýta sína vitan um mentanarlig og sosial viðurskipti í gerandisstøðum við tí málsliga førningi, luttakarin hevur.*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Undirvísingin eigur at menna hetta við denti á inklusjón, virðing og tryggleika. Hetta førleikamálið snýr seg um tað innihaldsliga og kann gerast á einum blandingsmáli, har luttakararnir bæði nýta t.d. enskt mál og føroysk orð, sum tey duga.

Luttakararnir kunnu skiftast um at seta og svara spurningum um landið, tey koma frá, og samanbera við somu viðurskipti í Føroyum. Tey kunnu eisini gera stuttar framløgur um mentanina í landinum, tey koma frá, samanborið við føroyska mentan.

2.3. Faklig førleikamál – B1

Á B1 verður dentur lagdur á, at undirvísingin við støði í gerandismáli styrkir førleikan at luttaka virkið í samrøðum og tryggjar, at luttakararnir gerast stinnari í at bera fram síni sjónarmið í ymskum samanhangum. Undirvísingin á hesum stigi fevnir eisini um, at luttakararnir áhaldandi læra at lesa og skriva tekstir á føroyskum og menna førleikan at handfara ymskar støður og møguligar avbjóðingar smidliga.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

B1 byggir víðari á grundstigið, og luttakararnir eru ávegis at ognar sær støðugt fleiri orð, førleikan at orða egnar setningar og at lesa og skriva tekstir á føroyskum. Øktu málsligu førleikarnir merkja, at tey kunnu samskifta alsamt meira sjálvstøðugt á føroyskum.

- *at víðka um orðfeingið og byrja at vera tilvitað/-ur um, hvørji orð verða nýtt í hvørjum samanhangi*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Orðfeingið víðkast við at arbeiða miðvíst við gerandissamrøðum, tekstum og myndum, har orð ganga aftur og nýggj verða lögð afturat og sum á hesum stignum eiga at lýsa kendar samanhangi á ymsan hátt. Við at knýta orðini til kendar støður, gerst tað lættari hjá luttakarunum at minnast orðini og nýta tey í nýggjum samhangum. Orðalistar og orðaspøl kunnu vera ein hjálp til at arbeiða tilvitað við ávísnum orðum í ávísnum samhangum.

- *at frambæra orð og setningar skilliga*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Arbeitt eigur at vera fram ímóti, at framburður órógvur merkingina sum minst. Hetta kann venjast við lurtivenjingum, endurtøkum, samskiftisvenjingum, ljóðlæru og upplestri við denti á virkisførari úttalu.

- *at luttaka virkið í samrøðum um gerandislig viðurskifti*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Á hesum stigi verður tvívegis samskifti styrkt, soleiðis at luttakararnir megna at taka virknan lut í samrøðum um viðurskifti, tey kenna frá gerandisdegnum. Hetta kann gerast við samskiftisvenjingum í undirvísingini, sum taka støði í givnum evnum og spurningum um t.d. veðrið, innkeyp, frítíð, arbeiði o.s.fr.

Eisini er viðkomandi at arbeiða við og venja orðingar, sum kunnu hjálpa til ein virknan leiklut, tá ið luttakararnir ikki fáa tikið virknan lut í samskifti, t.d.: “Nú skilji eg ikki. Kanst tú siga tað umaftur?”, “Kanst tú tosa eitt sindur seinni?”, “Hvat merkir orðið XX?”, “Hvussu sigi eg tað á føroyskum?”.

- *at skilja kjarnan í einum longri orðaskifti um kend evni á vanligum og týðiligum føroyskum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Her kunnu luttakararnir venja seg at lurta eftir autentiskum orðaskifti um ymisk kend evni, sum tey síðani arbeiða víðari við. Arbeiðið við hesum førleikanum kann bítast upp í: Áðrenn orðaskiftið - orðaskiftið – aftan á orðaskiftið:

- Áðrenn orðaskiftið: Áðrenn tey hoyra/síggja orðaskiftið, arbeiða tey við viðkomandi orðfeingi um evnið. Harafrat arbeiða tey við orðingum, sum vanliga koma fyrri í einum orðaskifti, t.d.: Hvat heldur tú um ...? Hvat meinar tú? Hví sigur tú, at? Eg haldi, at Mín hugsan er ..., Sum eg síggi tað ... Eg eri samd/samdur - ósamd/ósamdur í, at o.s.fr.
- Orðaskiftið: Luttakararnir ella bólkar kunnu fáa ymiskar uppgávur í sambandi við orðaskiftið, t.d. ymiskt at lurta eftir, leggja til merkis, skriva niður, ...
- Aftan á orðaskiftið: Tey kunnu arbeiða við orðaskiftinum í síni heild. Tað kann t.d. vera at fáa brot úr orðaskiftinum sum tekst, sum tey skulu leggja í rætta raðfylgju, taka samanum meiningar hjá luttakarunum í orðaskiftinum, saman í flokkinum kjakast um, hvørji høvuðssjónarmiðini eru o.a.

- *at greiða frá ella grundgeva fyrri sjónarmiðum og meiningum í óformligum orðaskifti*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Óformligt orðaskifti merkir orðaskifti, sum kann koma fyrri í ymsum gerandisstøðum og sum er ófyrirreikað, t.e. at málið ikki er formligt.

Luttakararnir kunnu fáa ítøkilig amboð og læra ávísar innleiðandi setningar, sum hjálpa teimum at føra fram síni sjónarmið og grundgeva fyrri teimum. Her hóskar væl at brúka lutaleikir (rolluspøl), har luttakararnir frammanundan velja/fáa ávís sjónarmið, sum tey venja og síðan brúka í samskiftisspølum.

- *at lesa og skilja ymiskar tekstir um kend ella persónliga viðkomandi evni*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Fyrri at kunna lesa og skilja tekstir er tað grundleggjandi at kenna eina ávísa mongd av orðum. Tí er arbeiði/venjing við orðfeingi ein fortreyt. Afturat hesum er viðkomandi at arbeiða við nøkrum lesisnildum. Aftur her kann arbeiðið verða býtt sundur í áðrenn lesing, lesing og aftan á lesing:

- Áðrenn lesing: tosa um slag av teksti, sendara, kontekst o.s.fr.
- Undir lesing: lesa virkið við at seta spurningar og notera
- Aftan á lesing: arbeiða við lisna tekstinum, t.e. m.a. at kjakast um innihaldið ella gera ein stuttan samandrátt.

- *at endurgeva og siga frá við egnum orðum um kend og persónliga viðkomandi evni*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Tá ið luttakararnir skulu venja seg at endurgeva ein tekst og siga frá honum við egnum orðum, er upplagt at nýta parafrasering/umorðing sum amboð. Parafrasering er tilgongdin, har ein tekstur ella tala verður umorðað, samstundis sum innihaldið og merkingin verða varðveitt. Eisini er viðkomandi

at arbeiða við/venja at siga frá og læra hent og viðkomandi tíðarhjáorð sum t.d. fyrst, nú, so, síðan, seinni, at enda, til síðst,

- *at skriva ymisk sløg av tekstum um gerandisviðurskipti og egin áhugamál*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Á hesum stigi er talan um viðkomandi tekstir í gerandisdegunum um kend ella persónliga viðkomandi evni. Til dømis óformlig boð, boð til arbeiðsgevara, persónlig brøv og teldupostar um upplivingar ella annað, sum hugtekur ein.

Í skrivitilgongdini hava luttakararnir tíð at gera sær ómak og hugsa um bendingar o.tíl. og menna á tann hátt samstundis fatanina av málbygnaðinum og mállæruna.

- *at orða seg í vanligum støðum í arbeiðs- og samfelagsstøður*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Luttakararnir kunnu sjálvir siga, hvørjar arbeiðs- og samfelagsstøður tey meta vera viðkomandi.

Her kann vera viðkomandi at læra og venja, hvussu tú vendir tær til starvsfelagar og onnur, t.e. tiltaluhættir, t.d.: “Kann eg forstýra/órógva teg?”, “Eg havi okkurt at spyrja um, hevur tú tíð nú?”, “Kanst tú?”.

- *at leggja merki til tey mest eyðkenddu dialektdrøgini í føroyskum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Hetta snýr seg um at vísa luttakarunum á, hvørjar dialektir eru í føroyskum, og hvørji dialektdrøg eru hent at kenna fyri at sleppa undan misskiljingum. Til dømis *mikudagur-onsdagur*, *eg-jeg*, *vit-okur*, variatión í úttalu av *ó* og *á*, o.s.fr.

- *at greiða frá og nýta sína vitan um mentanarlig og sosial viðurskipti við tí málsliga førningi, luttakarinn hevur.*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Undirvísingin eigur at menna hetta við denti á inklusjón, virðing og tryggleika. Hetta færligamálið snýr seg um tað innihaldsliga og kann gerast á einum blandingsmáli, har luttakararnir bæði nýta t.d. enskt og føroyskt.

Á A2 skulu luttakararnir megna at seta orð á hesi viðurskipti, meðan tey á B1 fáa móguleika at arbeiða fram ímóti at greiða longri frá hesum viðurskiptum. Tey kunnu við støði í ávísnum evni eitt nú gera stuttar framløgur um mentanina í landinum, tey koma frá, samanborið við føroyska mentan,. Hetta kann eisini gerast meira verkligt, har luttakarar við støði í einum mentanarligum ella sosialum øki

skulu arbeiða við og kanna mentanarmunir, t.d. matmentan, merkis- og føðingardagar, familjusambond og tílíkt.

2.4. Faklig førleikamál – B2

Undirvísingin á B2 hevur bæði munnligt og skrivligt samskipti í miðdeplinum, har luttakararnir menna førleikan at luttaka virkið og sjálvstøðugt í bæði kendum og minni kendum samskiptisstøðum. Á hesum stigi eigur dentur at vera lagdur á, at luttakararnir gerast stinnari í bæði at móttaka og geva frá sær vitan og upplýsingar um fjølbroytt gerandis- og samfelagsviðurskipti. Málið er, at luttakararnir eftir lokið B2 megna í talu og skrift at málbera seg á virkisfórum føroyskum og soleiðis á øktan hátt kunnu virka og liva í samfelagi, arbeiðslívi og útbúgvingarhøpi.

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Á B2 verður bygt oman á undanfarnu stigini (A1, A2 og B1), og miðað verður eftir, at luttakararnir læra at samskipta enn meira sjálvstøðugt á føroyskum bæði munnliga og skrivliga. Haraftrat flytir undirvísingin seg evnisliga frá tí kenda til tað minni kenda og yrkisliga, eins og dentur veður lagdur á at styrkja lesifatan og málsliga fatan munandi.

- *at nýta eitt fjølbroytt orðfeingi í ymiskum kendum og minni kendum samanhangum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Á hesum stignum eiga luttakararnir at fáa møguleika at fáa eina breiða og djúpa fatan av orðum, so tey kunnu ogna sær eitt fjølbroytt orðfeingi í ymiskum kendum og minni kendum samanhangum. Til tað krevst bæði vitan um formin á orðum (úttala, staving og bending), innihaldið í orðum (merking og merkingarsambond) og nýtslu av orðum (t.d. hvussu orð eru partar av ymsum fóstum orðasambondum, og hvønn leiklut tey hava í setningum). Hetta kann venjast við miðvísingum orðfeingisuppgávum, bæði reseptivum og produktivum, har orð og orðasambond koma í og ganga aftur.

- *at málbera seg á virkisfórum føroyskum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Undirvísingin eigur framvegis at hava virkisføri (funktionalitet) í miðdepilinum, t.e. at luttakararnir ogna sær vitan um føroyskt, ið hjálpir teimum at nýta málið í ítøkiligum samskiptisstøðum. Undirvísingin eigur at verða lögð soleiðis til rættis, at uppgávarnar taka støði í samskiptisstøðum frá veruliga lívinum, sum verða upplivaðar sum viðkomandi og týðandi fyri luttakararnar. Tað kann vera at kjakast um ávís evni viðvíkjandi arbeiði, at luttaka virkið á fundum á arbeiðsplássinum, at leggja eina framløgu til rættis, at tosa um fíggarlig viðurskipti við bankan, at málbera seg í sosialum samanhangum, bæði í smápráti og í kjaki, o.s.fr.

- *at samskipta sjálvstøðugt um ymisk persónlig, faklig og samfelagslig viðurskipti*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Fyri at lyfta samskiptið upp á hetta stigið, kunnu luttakararnir arbeiða við sjálvstøðugum framløgum, har tey greiða frá antin persónligum, fakligum ella samfelagsligum viðurskiptum og samstundis knýta hesi viðurskipti saman á onkran hátt, t.e. at seta í frásjón.

- *at taka samanum og siga sína meining um ein tekst, fyrilestur ella eitt kjak*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Tá ið tikið verður samanum, er viðkomandi at nýta parafrasering/umorðing sum amboð. Parafrasering er tilgongdin, har ein tekstur ella tala verður umorðað, samstundis sum innihaldið og merkingin verða varðveitt. Víðari kunnu luttakararnir loysa bæði skrivligar og munnligar uppgávur, har tey skulu siga sína meining um ein tekst, fyrilestur ella eitt kjak. Ein snild er at taka setningar uppaftur og byggja víðari á teir, t.d.: “XX sigur at..... Eg haldi ikki at hetta er so”, “XX skrivar..... Hesum eri eg púra samdur/samd í”, og harafturat at læra orð og setningar sum: “Eg haldi, at...”, “Eg trúgvi, at...”, “Eg havi ta fatan...”, og innleiðandi orð sum “Fyrst og fremst...”, “Sum dømi...”, “Afturat hesum...”, o.s.fr.

- *at spyrja og svara útgreinandi spurningum*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Tað vil siga, at luttakararnir arbeiða við/venja at spyrja meira um grundgevingar og meiningar, og at taka staðfestingina hjá hinum og útgreina við dýpandi spurningi. Í hesum sambandi er viðkomandi at læra dømi um innleiðandi orð, summ t.d.: “Hvat meinar tú við?”, “Metir tú...?”, “Tú segði.... Hvussu við....?”.

- *at nýta faklig orð og hugtøk um kend evni*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Hetta snýr seg um, at luttakararnir fáa innlit í, at vit hava ymisk yrkismál. Luttakararnir kunnu arbeiða við orðum og hugtøkum í sínum yrki, í skúlahøpi og í kendum samfelagsøkjum. Hetta kann bæði gerast við orðalistum og orðabók, fakligum tekstum og filmsbrotum, har leitað verður eftir fakligum orðum, og við framløgum, har luttakararnir skulu nýta og greiða frá orðum og hugtøkum, sum hoyra til eitt ávíst øki/yrki.

- *at grundgeva fyri egnum sjónarmiðum og meiningum, bæði munnliga og skrivliga*

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Luttakararnir kunnu læra orð og setningar sum: “Orsøkin til, at eg haldi hetta, er...”, “Hetta er tí, at...”, “Eg havi orsök til at halda, at...”, “Hetta vísir, at...”, “Hetta er grundað á...”.

- *at skriva ymisk tekstsløg við ymsum endamáli*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Á B2 skal undirvísingin leggja støði undir, at luttakararnir ognu sær førleikar at skriva týðiligar tekstir við nágreiniligum lýsingum av ymsum evnum, ið hava luttakarans áhuga, t.e. persónlig útgreinandi boð/brøv, neyvar umsóknir, skrivligar uppgávur ella frágreiðingar í skúlahøpi, har luttakarin miðlar upplýsingar og grundgevingar fyri og ímóti einum ávísingum sjónarmiði.

- *at nýta viðkomandi snildir og málsliga undanvitan til at menna samskiptisførleikar, lesifatan og skrivning*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Viðkomandi málsligar snildir kunnu vera t.d. orðalistar, har orð verða bólkað eftir, hvar luttakarin hevur brúk fyri teimum (heima, arbeiði, skúla, frítíðarítriv, nærumhvørvið), vendikort við orðum og umsetingum á hvør sínari síðu, endurtøka av orðum og setningum, málsligar tummilfingrareglur o.s.fr. Tað vil siga øll amboð, sum kunnu lætta um og styrkja málmennina.

Máslig undanvitan er bæði tann másligi førningur, luttakararnir hava við sær úr øðrum máli/málum, og tann vitan, tey hava ognað sær í føroyskum fram til nú. Luttakararnir eiga at verða stuðlaðir í nýta alt sítt másliga tilfeingi til at styrkja sínar samskiptisførleikar, lesifatan og skrivning. Hetta snýr seg um at gera luttakararnar varugar við og tilvitaðar um millummáslig mynstur og másliga metahugsan, sum kann gera tað bæði lættari og stuttligari at læra eitt nýtt mál.

- *at fata støður og huglag, t.d. viðvíkjandi kropsmáli og orðingum, sum eru tongd at mentanini*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Undirvísingin kann leggja upp til eitt millummentanarligt samskipti um kropsmál og málburð, tað vil siga bæði nonverbalar og verbalar normar. Í sambandi við kropsmál er viðkomandi at koma inn á ymsar normar viðvíkjandi eygnasambandi, gestikulering og persónligum rúmi, t.e. frástøða millum fólk í samskipti. Í sambandi við normar fyri málburð er viðkomandi at tosa um formligt/óformligt mál, máliskur og orðatøk og kurteisi, t.e. normar fyri virðiligum samskipti.

- *at greiða frá og nýta sína vitan um mentanarlig og sosial viðurskipti, herímillum normar og virðir, á føroyskum.*

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Á B2 eiga luttakararnir at kunna ogna sær førleikan at samskifta um mentanarlig, sosial og samfelagslig viðurskifti á føroyskum (í mun til á hinum stigunum, har tey hava kunnað nýtt eitt blandingsmál). Støði kann takast í einum blandingsmáli, sum luttakararnir síðani menna til føroyskt.

3. Eftirmeting og próvtøka

3.1. Eftirmeting og afturboðan

Luttakararnir skulu javnan fáa afturboðan og leiðbeining í sínum arbeiði. Hetta kann eitt nú gerast við javnan at vísa á førleikamálini og at vísa á hóskaði hjálparmiðlar og arbeiðshættir, sum luttakararnir kunnu fáa gagn av. Undirvísarin eigur at hava eina skipaða eftirmeting við einstøku luttakarunum, har tey fáa afturboðan við eins stórari áherðslu á læri- og menningartilgongdina sum á fakligu úrtøkuna. Luttakararnir kunnu eisini sjálvir seta orð á gongdina og eiga sostatt ein virknan lut í fakligu eftirmetingini, eisini tá ið mett verður um, hvørt tey skulu skifta til eitt annað stig ella eina aðra leið.

Á undan A1, undan A2 og undan B1 eru hvørki stigroyndir ella próvtøkur. Undirvísarin kann tá í sambandi við eftirmeting og afturboðan gera innanhýsis roynd í flokkinum, sum vísir, um luttakararnir lýkur fakligu førleikamálini á stignum. Hetta kann gerast við eitt nú stigroyndarlíknandi tilfari ella við at nýta gamlar stigroyndir og tillaga tær til undan-stigini.

3.2. Stigroyndir

Eftir lokna undirvísing á einum stigi (undantikið á undan A1, undan A2, undan B1 og teimum endaligu stigunum) verður farið til eina stigroynd, sum lærustovnurin skipar fyri. Stigroyndirnar hava til endamáls at meta um, hvørt luttakararnir lúka fakligu førleikamálini á tí ávísa stignum og skulu eftirmeta førleikar luttakarans at lurta, lesa, skriva og tosa. Ein luttakari skal standa stigroyndina fyri at halda fram á næsta stignum.

FSA1 hevur stigroynd á A1

FSA2 hevur stigroynd á A1 og A2

FSA3 hevur stigroynd á A1, A2 og B1.

3.3. Próvtøkur á A2

Endaligar próvtøkur eru á síðsta stignum á hvørjari FSA-leið: FSA1, FSA2 og FSA3. Hesar leiðir eru skilmarkaðar í skjalinum “Føroyskt sum annaðmál - skipan og flokking”.

Luttakarar á FSA1 fara til endaligar próvtøkur á A2, eina skrivliga próvtøku og eina munnliga próvtøku.

3.3.1. Skrivlig próvtøka á A2

Skrivliga próvtøkan er býtt sundur í tveir partar, lesing og skrivning, og varir 2 tímar til samans. Ongir hjálparmiðlar eru loyvdur til fyrra partin. Allir hjálparmiðlar eru loyvdur til seinna partin. Fakliga grundarlagið eru tey lýstu kjarnaøkini og fakligu førleikamálini.

Í dømingini verður dentur lagdur á, í hvønn mun próvtakarinn lýkur tey fakligu málini, sum eru sett í lærugreinini. Próvtøkan verður mett sum staðin ella ikki staðin við støði í einari heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans í ávikavist lesing og skrivning.

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Fyrri partur, lesing, varir 1 tíma og seinni partur, skrivning, varir 1 tíma. Ongir hjálparmiðlar eru loyvdur til fyrra partin. Allir hjálparmiðlar eru loyvdur til seinna partin, t.e. orðabøkur, myndaorðabøkur, sjálgvjørdir orðalistar, notatir og tilfar frá undirvísingini annars. Próvtakarinn kann ikki reika frítt á netinum, men eigur at hava atgongd til orðabøkur og netborið undirvísingartilfar. Avrikið, sum próvtakarinn letur inn, skal vera egið avrik, og tí hevur próvtakarinn ikki loyvi at nýta vitlíki (AI) ella at samskifta við onnur enn umsjónarfólk, meðan próvtøkan er.

Uppgáurnar í lesing fevna um at finna ítøkiligar, faktuellar upplýsingar í teksti, at fáa yvirlit yvir høvuðsinnihald og at nærlesa. Uppgáurnar í skrivning fevna um at fylla út eitt oyðublað og at skriva ein óformligan teldupost.

3.3.2. Munnlig próvtøka á A2

Munnliga próvtøkan varir umleið 20 minuttir, íroknað útflyggjan av tilfari og próvdøming.

Próvhoyringin er býtt sundur í tveir partar. Í fyrra parti leggur próvtakarinn fram eitt fyrireikað evni (umleið 2-5 minuttir), ið er góðkent av próvhoyrara frammanundan. Próvhoyrarin setur spurningar, tá ið framløgan er liðug. Til henda partin er loyvt próvtakaranum at hava stikkorð við inn til próvtøkuna. Seinni partur er ein samrøða millum próvtakara og próvhoyrara um eitt evni frá undirvísingini, sum próvtakarinn fær við lutakasti, tá ið próvtøkan byrjar.

Í dømingini verður dentur lagdur á, í hvønn mun próvtakarin lýkur tey fakligu málini, sum eru sett í lærugreinini. Sum heild skal próvtøkan eftirmeta førleikar luttakarans í munnligum samskifti, herímillum eisini lurting. Próvtøkan verður mett sum staðin ella ikki staðin við støði í einari heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans í ávikavist framløgu og samrøðu.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Til fyrra partin velur próvtakarin í samráð við próvhoyraran eitt evni, sum hann/hon hefur persónligar royndir við. Til henda partin er loyvt próvtakaranum at hava stikkorð við inn til próvtøkuna. Dentur verður lagdur á førleikar próvtakarans at greiða frá samanhangi og at svara útgreinandi spurningum á hóskaði hátt.

Til seinna partin ger próvhoyrarin próvtøkuspurningar til trý evni frá undirvísingini, sum snúgva seg um gerandisviðurskifti, ið próvtakarin kennir til. Próvtakarin hefur ikki fyrireikingartíð, og er tað ókent fyri honum/henni, hvørji trý evni koma fyri í próvtøkuni. Próvhoyrarin kann undan próvtøkuni geva próvtakaranum eitt ávíst pensum ella eitt yvirlit yvir evnini, sum hava verið partur av undirvísingini, og síðani velja trý evni burtúr til próvtøkutilfar.

Próvtøkutilfarið skal fevna um eina yvirskrift til evnið, spurningar í sambandi við yvirskriftina og 3-4 myndir, sum lýsa evnið. Myndirnar kunnu vera kendar og ókendar, tó skulu í minsta lagi 2 myndir vera ókendar.

Próvtøkutilfarið til henda partin av próvtøkuni skal vera próvdómaranum í hendi til góðkenningar í seinasta lagi fimm gerandisdagar fyri próvtøkuna.

Dentur eigur í seinna partinum at vera lagdur á førleikar luttakarans virkið at taka lut í samskifti. Førleikin at lurta verður eisini eftirmettur í samskiftinum, har mett verður um, í hvønn mun próvtakarin skilir og svarar spurningum frá próvhoyraranum á hóskaði hátt.

3.4. Próvtøkur á B1

Luttakarar á FSA2 fara til endaligar próvtøkur á B1, eina skrivliga próvtøku og eina munnliga próvtøku.

3.4.1. Skrivlig próvtøka á B1

Skrivliga próvtøkan er býtt sundur í tveir partar, lesing og skrivning, og varir til samans 3½ tíma. Ongir hjálparmiðlar eru loyvdur til fyrra partin. Allar orðabøkur eru loyvdar til seinna partin. Fakliga grundarlagið eru tey lýstu kjarnaøkini og lýstu fakligu førleikamálini.

Í dømingini verður dentur lagdur á, í hvønn mun próvtakarin lýkur tey fakligu málini, sum eru sett í lærugreinini. Próvtøkan verður mett sum staðin ella ikki staðin við støði í einari heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans í ávikavist lesing og skrivning.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Fyrri partur, lesing, varir 1½ tíma og seinni partur, skrivning, varir 2 tímar. Próvtakarin kann ikki reika frítt á netinum, men eigur at hava atgongd til orðabøkur og yvirlit yvir bendingar til seinna part. Avrikið, sum próvtakarin letur inn, skal vera egið avrik, og tí hevur próvtakarin ikki loyvi at nýta vitlíki (AI) ella at samskifta við onnur enn umsjónarfólk, meðan próvtøkan er.

Uppgáurnar í lesing fevna um at lesa ymiskar styttri tekstir og nýta ymiskar lesihættir, sum hóska til endamálið. Uppgáurnar í skrivning fevna um at skriva ein (hálv)formligan tekst, t.e. at geva faktuellar upplýsingar, og harafturat at skriva eini óformlig (persónlig) boð við støði í givnari samskiftisstøðu.

Longdin á avrikinum verður ásett í uppgávuni.

3.4.2. Munnlig próvtøka á B1

Munnliga próvtøkan varir umleið 20 minuttir, íroknað útflyggjan av tilfari og próvdøming.

Próvhoyringin er býtt sundur í tveir partar. Í fyrra parti leggur próvtakarin fram eitt fyrireikað evni (umleið 2-5 minuttir), ið er góðkent av próvhoyrara frammanundan. Próvhoyrarin setur spurningar, tá ið framløgan er liðug. Seinni partur er ein samrøða millum próvtakara og próvhoyrara um eitt evni frá undirvísingini, sum próvtakarin fær við lutakasti, tá ið próvtøkan byrjar.

Í dømingini verður dentur lagdur á, í hvønn mun próvtakarin lýkur tey fakligu málini, sum eru sett í lærugreinini. Sum heild skal próvtøkan eftirmeta førleikar luttakarans í munnligum samskifti, herímillum eisini lurting. Próvtøkan verður mett sum staðin ella ikki staðin við støði í einari heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans í ávikavist framløgu og samrøðu.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Til fyrra partin velur próvtakarin í samráð við próvhoyraran eitt evni, sum hann/hon hevur persónligar royndir við. Dentur verður lagdur á førleikar próvtakarans at greiða samanhangandi frá ítøkiligum gerandisviðurskiftum og at svara dýpandi spurningum á hóskað hátt.

Til seinna partin ger próvhoyrarin próvtøkuspurningar til trý evni frá undirvísingini, sum snúgva seg um gerandisviðurskifti, ið próvtakarin kennir til. Próvtakarin hevur ikki fyrireikingartíð, og er tað ókent fyri honum/henni, hvørji trý evni koma fyri í próvtøkuni. Próvhoyrarin kann undan próvtøkuni geva próvtakaranum eitt ávíst pensum ella eitt yvirlit yvir evnini, sum hava verið partur av undirvísingini, og síðani velja trý evni burtúr til próvtøkutilfar.

Próvtøkutilfarið skal fevna um eina yvirskrift til evnið, spurningar í sambandi við yvirskriftina og 3-4 myndir, sum lýsa evnið. Myndirnar kunnu vera kendar og ókendar, tó skulu í minsta lagi 2 myndir vera ókendar.

Próvtøkutilfarið til henda partin av próvtøkuni skal vera próvdómaranum í hendi til góðkenningar í seinasta lagi fimm gerandisdagar fyri próvtøkuna.

Dentur eigur í seinna partinum at verða lagdur á førleikar luttakarans at luttaka í samskifti, herímillum at greiða frá, lýsa og deila upplýsingar við próvhoyraran. Førleikin at lurta verður eisini eftirmettur í samskiftinum, har mett verður um, í hvønn mun próvtakarinn skilir og svarar spurningunum frá próvhoyraranum á hóskaði hátt.

3.5. Próvtøkur á B2

Luttakarar á FSA3 fara til endaligar próvtøkur á B2, eina skrivliga próvtøku og eina munnliga próvtøku.

3.5.1. Skrivlig próvtøka á B2

Skrivliga próvtøkan er býtt sundur í tveir partar, lesing og skrivning, og varir til samans 4 tímar. Ongir hjálparmiðlar eru loyvdur til fyrri partin. Allar orðabøkur eru loyvdar til seinna partin. Fakliga grundarlagið eru tey lýstu kjarnaøkini og fakligu førleikamálini.

Í dømingini verður dentur lagdur á, í hvønn mun próvtakarinn lýkur tey fakligu málini, sum eru sett í lærugreinini. Givin verða tvey próvtøl, eitt fyri lesing og eitt fyri skrivning. Próvtølini verða givin við støði í einari heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans í ávikavist lesing og skrivning.

Føroyskt sum annaðmál til vaksín

Fyrri partur, lesing, varir 1½ tíma og seinni partur, skrivning, varir 2 tímar. Próvtakarinn kann ikki reika frítt á netinum, men eigur í seinna parti at hava atgongd til orðabøkur og yvirlit yvir bendingar. Avrikið, sum próvtakarinn letur inn, skal vera egið avrik, og tí hevur próvtakarinn ikki loyvi at nýta vitlíki (AI) ella at samskifta við onnur enn umsjónarfólk, meðan próvtøkan er.

Uppgávnar í lesing fevna um at lesa ymiskar styttri tekstir og nýta ymiskar lesihættir, sum hóska til endamálið. Uppgávnar í skrivning fevna um at skriva ein (hálv)formligan tekst, t.e. at geva faktuellar upplýsingar, herímillum at lýsa og grundgeva, og at skriva eini óformlig (persónlig) boð við støði í givnari samskiftisstøðu.

Longdin á avrikinum verður ásett í uppgávuini.

3.5.2. Munnlig próvtøka á B2

Munnliga próvtøkan varir umleið 20 minuttir, íroknað útflyggjan av tilfari og próvdøming.

Próvhoyringin er býtt sundur í tveir partar. Í fyrra parti leggur próvtakarin fram eitt fyrireikað evni (umleið 3-5 minuttir), sum hann/hon hevur fingið 1 viku undan próvtøkuni. Próvhoyrarin setur spurningar, tá ið framløgan er liðug. Seinni partur er ein samrøða millum próvtakara og próvhoyrara um eitt evni frá undirvísingini, sum próvtakarin fær við lutakasti, tá ið próvtøkan byrjar.

Í dømingini verður dentur lagdur á, í hvønn mun próvtakarin lýkur tey fakligu máluni, sum eru sett í lærugreinini. Sum heild skal próvtøkan eftirmeta førleikar luttakarans í munnligum samskifti, herímillum eisini lurting. Givið verður eitt próvtal við støði í einari heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans í ávikavíst framløgu og samrøðu.

Føroyskt sum annaðmál til vaksin

Til fyrra partin fær próvtakarin eitt evni eina viku frammanundan, sum snýr seg um ein samfelagsligan spurning. Eftir framløguna setur próvhoyrarin spurningar til framløguna. Próvhoyrarin kann biðja próvtakaran um at greiða frá ella útgreina okkurt av tí, sum hann/hon hevur sagt undir framløguni og seta spurningar, sum seta evnið í frásjón. Dentur verður lagdur á førleikar próvtakarans at halda eina fyrireikaða, skipaða og samanhangandi framløgu um eitt alment og samfelagsligt evni og førleikarnar at greiða frá og grundgeva fyri sínum sjónarmiðum.

Til seinna partin ger próvhoyrarin próvtøkuspurningar til trý evni frá undirvísingini, sum snúgva seg um samfelagslig viðurskifti. Próvtakarin hevur ikki fyrireikingartíð, og er tað ókent fyri honum/henni, hvørji trý evni koma fyri í próvtøkuni. Próvhoyrarin kann undan próvtøkuni geva próvtakaranum eitt ávíst pensum ella eitt yvirilit yvir evnini, sum hava verið partur av undirvísingini, og síðani velja trý evni burtúr til próvtøkutilfar.

Próvtøkutilfarið skal fevna um eina yvirskrift og tveir kravdar spurningar í sambandi við evnið. Fyrri spurningur eigur at snúgva seg um okkurt ítøkiligt í sambandi við evnið, sum próvhoyrarin síðan spyr víðari um. Próvtakarin verður biðin um at nágreina, greiða frá ella dýpa okkurt av tí, sum hann/hon hevur svarað. Seinni kravdi spurningur eigur at snúgva seg um ein yvirskipaðan part av evninum, og verður próvtakarin aftur biðin um at nágreina, greiða frá ella dýpa okkurt av tí, sum hann/hon hevur svarað.

Próvtøkutilfarið til henda partin av próvtøkuni skal vera próvdómaranum í hendi til góðkenningar í seinasta lagi fimm gerandisdagar fyri próvtøkuna.

Dentur eigur í seinna parti at verða lagdur á førleikar luttakarans at skilja lutfalsliga torgreiddar spurningar um almenn og samfelagslig evni, bæði málsliga og innihaldsliga, og førleikar at greiða frá og grundgeva fyri sínum sjónarmiðum.

3.5.3. Próvdøming

Til próvtøkurnar í A2 og B1 verður einki próvtal givið, men verður við støði í eini heildarmeting av samlaða avriki próvtakarans mett um, hvørt hann/hon hevur annaðhvørt staðið ella ikki staðið próvtøkuna.

Til próvtøkurnar í B2 verður próvdømt eftir 7-talsstiganum, og skal próvtakarin hava tvey skrivlig próvtøl, eitt fyri lesing og eitt fyri skrivning, og eitt munnligt próvtal.

7-talsstigin:

Próvtal	Heiti	Í hvønn mun próvtakarin lýkur faklig mál í lærugreinini
12	Framúr gott	Avbera væl
10	Sera gott	Rættiliga væl
7	Gott	Væl
4	Hampiligt	Toliliga
02	Nøktandi	Kann akkurat góðtakast
00	Ikki nøktandi	Kann ikki góðtakast
-3	Heilt vánaligt	Illa

3.5.3.1. Próvtalslýsing – skrivlig próvtøka á B2

Próvtal	Heiti	Lýsing
12	Framúr gott	<p>Óformlig boð: Spurningarnir eru svaraðir á talumáli, sum hóska væl til sjangruna (persónlig boð). Tekstur er væl skipaður, og verður tað á ein natúrligan hátt víst aftur á teldupostin. Sera fáar másligar villur eru, og orðavalið er gott og nágreiniligt.</p> <p>(Hálv)formligur tekstur: Teksturinn hongur innihaldsliga væl saman og er skipaður í hóskaði partar, sum eru væl bundnir saman. Lýsingar, frágreiðingar og grundgevingar eru greiðar og nágreiniligar. Viðkomandi viðurskipti verða útgreinað. Próvtakarin megnar at nýta góðan og fjølbroyttan setningsbygnað og fleiri lágfrekvent orð og orðingar, ið gera tað møguligt at svara uppgávu um týðiliga og neyvt. Fáar másligar villur eru, og málið stuðlar miðlanini væl og nágreiniliga.</p>
7	Gott	<p>Óformlig boð: Spurningarnir eru svaraðir á talumáli, sum yvirskipað hóska væl til sjangruna (persónlig boð). Tekstur er sum heild væl skipaður, og verður í flestu førum víst aftur á teldupostin á ein natúrligan</p>

		<p>hátt. Nakrar málsligar villur eru og onkur dømi um minni gott og nágreiniligt orðaval.</p> <p>(Hálv)formligur tekstur: Teksturinn hongur innihaldsliga væl saman og er skipaður í nøkulunda hóskaði partar, ið tó sum heild byrja við einstáttaðum orðingum. Lýsingar, frágreiðingar og grundgevingar eru sum heild greiðar og nágreiniligar, tó at grunnar grundgevingar koma fyrri. Sum heild verða viðkomandi viðurskifti útgreinað. Próvtakarinn megnar at nýta ein nøkulunda góðan og fjølbroyttan setningsbygnað. Próvtakarinn megnar at nýta nøkur lágfrekvent orð og orðingar, tó at tað ofta koma nøkur minni neyv orðaval og/ella orðavalsvillur fyrri. Nakrar málsligar villur eru, sum tó í lítlan mun órógva lesingina, og málið stuðlar sum heild miðlanini væl og nágreiniliga.</p>
02	Nøktandi	<p>Óformlig boð: Spurningarnir eru svaraðir, tó ikki heilt á einum máli, sum hóskar til sjangruna (persónlig boð). Teksturinn er sum heild óskipaður, og verður tað í flestu førum ikki víst aftur á teldupostin á natúrligan hátt. Nakrar málsligar villur eru og dømi um óneyvt orðaval í vanligum, frekventum orðingum.</p> <p>(Hálv)formligur tekstur: Teksturinn hongur innihaldsliga saman, men er vanligi ikki skipaður í hóskaði partar. Partarnir byrja antin við einstáttaðum orðingum ella hava onga innleiðslu. Lýsingar, frágreiðingar og grundgevingar eru í tekstinum, men eru sum heild grunnar og ógreiðar. Sum heild verða viðkomandi viðurskifti í minni mun útgreinað. Próvtakarinn megnar í minni mun at nýta ein góðan og fjølbroyttan setningsbygnað. Próvtakarinn megnar yvirhøvur at nýta hágfrekvent orð og orðingar, men bert í minni mun á lágfrekvent orð og orðingar. Tað koma yvirhøvur fleiri orðavalsfeilir fyrri við minni frekventum orðavali. Fleiri málsligar villur eru, sum í summum førum órógva lesingina, og málið stuðlar bert í minni mun miðlanini væl.</p>

3.5.3.2. Próvtalslýsing – munnlig próvtøka á B2

Próvtal	Heiti	Lýsing
12	Framúr gott	Framløga av fyrireikaðum evni: Framløgan er væl skipað. Próvtakarinn byrjar framløguna við einum yvirliti, og tað er undir framløguni týðiligt,

		<p>hvørji undirpunkt tosað verður um, so framløgan er løtt at fylgja við í. Framløgan er samanhangi og innihaldsliga greið.</p> <p>Spurningar til framløguna: Próvtakarin skilir væl spurningarnar og svarar skjótt og væl teimum greinandi og dýpandi spurningum, eins og spurningum, ið krevja frágreiðing, grundgeving og støðutakan. Próvtakaranum tørvar ikki hjálp frá próvhoyraranum.</p> <p>Spurningar til ófyrirreikað evni: Próvtakarin skilir og svarar væl bæði fyrsta og øðrum kravda spurningi og teimum fylgjandi spurningunum. Próvtakarin svarar innihaldsliga greitt og viðkomandi og tørvar ikki hjálp frá próvhoyraranum.</p> <p>Málsligur førleiki: Próvtakarin megnar at nýta góðan og fjølbroyttan setningsbygnað og fleiri lágfrekvent orð og orðingar, ið gera tað møguligt at svara øllum spurningum týðiliga og nágreiniliga. Framburður og máltóni stuðla miðlanini væl og nágreiniliga.</p>
7	Gott	<p>Framløga av fyrirreikaðum evni: Framløgan er yvirhøvdur væl skipað. Próvtakarin byrjar framløguna við einum yvirliti, og tað er sum heild týðiligt, hvørji undirpunkt tosað verður um. Próvtakarin endar framløguna stutt, uttan at heilt taka samanum viðkomandi tættir. Framløgan er sum heild samanhangi og innihaldsliga sum heild greið.</p> <p>Spurningar til framløguna: Próvtakarin skilir og svarar yvirhøvdur lættliga greinandi og dýpandi spurningum, men hevur ofta tørv á eitt sindur av hjálp frá próvhoyraranum fyri at svara á nøktandi hátt spurningum, ið krevja frágreiðing, grundgeving og støðutakan, t.e. sum heild at svara innihaldsliga greitt og viðkomandi.</p> <p>Spurningar til ófyrirreikað evni: Próvtakarin skilir og kann yvirhøvdur lættliga svara fyrsta kravda spurningi og teimum fylgjandi spurningunum. Próvtakarin svarar sum heild innihaldsliga greitt og viðkomandi. Próvtakarin skilir sum heild og kann nøkulunda lættliga svara øðrum kravda spurningi og svarar innihaldsliga nøkulunda týðiligt og viðkomandi, men hevur tørv á eitt sindur av hjálp frá próvhoyraranum, t.d. við endurtøku ella umorðing av spurningunum.</p> <p>Málsligur førleiki: Próvtakarin megnar at nýta ein nøkulunda góðan og fjølbroyttan setningsbygnað. Próvtakarin megnar at nýta nøkur lágfrekvent orð og orðingar, tó at tað ofta koma nøkur minni nágreinilig</p>

		orðaval og/ella orðavalsvillur fyri. Framburður og máltóni stuðla sum heild miðlanini væl og nágreiniliga.
02	Nøktandi	<p>Framløga av fyrireikaðum evni: Framløgjan er nøkulunda skipað. Próvtakarin byrjar framløguna við einum yvirliti, men vísir undir framløguni bert í lítlan mun týðiligt, hvat undirpunkt tosað verður um. Próvtakarin endar ikki framløguna við samanumtøku. Framløgjan er nøkulunda samanhangi, men tó innihaldsliga og málsliga ikki heilt greið og nágreinilig.</p> <p>Spurningar til framløguna: Próvtakarin skilir yvirhøvur og kann nøkulunda lættliga svara greinandi og dýpandi spurningum, men svarar innihaldsliga bert í minni mun týðiliga og viðkomandi og hevur í fleiri førum tørv á hjálp frá próvhoyraranum at svara spurningum, ið krevja frágreiðing, grundgeving og støðutakan.</p> <p>Spurningar til ófyrireikað evni: Próvtakarin skilir yvirhøvur, men kann bert nøkulunda lættliga svara fyrsta kravda spurningi og fylgjandi spurningunum. Próvtakarin svarar innihaldsliga nøkulunda greitt og viðkomandi og hevur í fleiri førum tørv á hjálp frá próvhoyraranum. Próvtakarin skilir nøkulunda, men kann ikki heilt týðiliga og nágreiniliga svara øðrum kravda spurningi og fylgjandi spurningunum. Próvtakarin svarar yvirhøvur stutt og ónágreiniliga og hevur yvirhøvur tørv á nógvari hjálp frá próvhoyraranum at orða eitt svar og kann ikki svara innihaldsliga greitt og viðkomandi.</p> <p>Málsligur førleiki: Próvtakarin megnar í minni mun at nýta ein góðan og fjølbroyttan setningsbygnað. Próvtakarin megnar yvirhøvur at nýta hágfrekvent orð og orðingar, men bert í minni mun á lágfrekvent orð og orðingar. Tað koma yvirhøvur fleiri orðavalsfeilir fyri við minni frekventum orðavali, og próvtakarin svarar tí ikki týðiliga og nágreiniliga øllum spurningunum. Framburður og máltóni stuðla miðlanini bert í minni mun.</p>